

Social oversigt 2016 OECD's sociale indikatorer

Sammendrag på dansk

15 % af OECD's unge var ikke i beskæftigelse eller under uddannelse i 2015 – svarende til ca. 40 millioner unge. Over to tredjedele af disse var ikke aktivt arbejdssøgende. Den samlede bruttoindkomst, som unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse kunne have genereret i 2014, anslås at have været mellem 360-605 mia. USD, eller 0,9-1,5 % af hele OECD-området BNP. Job- og indkomstusikkerhed kan forhindre unge i at nå andre traditionelle markører for voksenlivet med det resultat, at de bliver desillusionerede og modløse. Det kan også have alvorlige langtidsvirkninger på helbred, fertilitet, og kriminalitet, og i sidste ende på den sociale samhørighed. Derfor står hjælp til unge menneskers overgang til videreuddannelse eller beskæftigelse øverst på OECD's politiske dagsorden, som det fremgår af G20's målsætning om at nedbringe antallet af lavtuddannede unge, der ikke er i beskæftigelse eller under almen eller faglig uddannelse, eller som arbejder i den uformelle sektor, med 15 % frem til 2025.

Et ud af ti job er gået tabt siden 2007

Knap ét ud af hvert tiende job, besat af arbejdstagere under 30 år, gik tabt i perioden 2007-2014. I Spanien, Grækenland og Irland er der sket en halvering i antallet af unge i beskæftigelse. Det var især unge med kun en uddannelse på grundskoleniveau, der er blevet hårdest ramt af disse tab af arbejdspladser. Og selvom nogle lande har haft succes med at genoprette beskæftigelsen for unge til niveauet før krisen, har opsvinget været for svagt til i væsentlig grad at forbedre unges beskæftigelsesudsigter i mange lande.

Lavere kvalifikationer gør unge særligt udsatte

Unge med kun en grundskoleuddannelse tegner sig for over 30 % af de unge uden beskæftigelse eller almen eller faglig uddannelse, og de har en tre gange så stor sandsynlighed for fortsat at tilhøre denne gruppe som dem med en universitetsuddannelse. Imidlertid handler et lavt uddannelsesniveau ikke kun om formelle kvalifikationer; unge med dårlige læse- og regnefærdigheder har større sandsynlighed for at komme til at tilhøre gruppen af unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse, hvilket er en indikator for den betydning, som alternative uddannelses- og erhvervsuddannelsesprogrammer af høj kvalitet har for mennesker, der er gået tidligt ud af skolen.

Unge kvinder tilhører ofte gruppen af unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse, der skyldes omsorgsansvar

Det at være kvinde øger risikoen for at komme til at tilhøre gruppen af unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse, navnlig på lang sigt. Mange unge kvinder tager sig af børn og andre familiemedlemmer hjemme. Kvinder har som følge heraf en 1,4 gange så stor risiko for at komme til at tilhøre denne gruppe

som unge mænd. Enlige forsørgere har især vanskeligt ved at kombinere omsorgen for et barn med beskæftigelse eller videreuddannelse. Adgang til billige børnepasningsordninger er derfor helt afgørende for at forbedre unge kvinders jobudsigter.

Nogle unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse er tillige udsatte på andre fronter

Unge, der allerede er udsatte på andre fronter, er ligeledes i alvorlig risiko for at lande i gruppen af arbejdsløse og ikke under uddannelse. Udenlandsk fødte har en 1,5 gange så stor sandsynlighed for at ende i denne gruppe som indfødte unge, især hvis de ikke kan tale det lokale sprog og er lavtuddannede. Unge med forældre med et lavt uddannelsesniveau eller uden beskæftigelse har ligeledes større sandsynlighed for at opleve arbejdsløshed eller inaktivitet. Dette tyder på, at dårlige vilkår går i arv fra generation til generation. Også unge med helbredsproblemer er overrepræsenterede i gruppen af unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse.

De fleste unge er aldrig at finde i denne gruppe, hvorimod en femtedel befinder sig i denne gruppe over en lang periode

For et udsnit af analyserede lande har mere end halvdelen af de unge, over en fireårig periode, aldrig tilhørt gruppen af unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse. For andre har kortvarige perioder uden beskæftigelse eller ikke under uddannelse været en del af en vellykket overgang fra uddannelse til arbejde. En femtedel af alle unge befandt sig imidlertid i mere end ét år i denne gruppe – for dem er marginalisering i forhold til arbejde og uddannelse ikke en forbigående oplevelse, men en permanent tilstand. Lande, der er hårdt ramt af krisen, har en højere andel af unge, der befinder sig i lang tid i gruppen af personer uden beskæftigelse og ikke under uddannelse; kvinder, de lavtuddannede og unge med dårligt helbred løber ligeledes en større risiko for at ende i denne gruppe i lang tid.

Mennesker i gruppen af unge, der ikke er i beskæftigelse eller under uddannelse, har en lavere grad af lykke, tillid og interesse for politik

At være uden beskæftigelse eller ikke være under uddannelse må forventes at gå ud over unges lykke, kan få dem til at føle sig marginaliserede og kan påvirke den sociale samhørighed. Unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse har lavere livskvalitet og tillid til andre sammenlignet med unge uddannede i beskæftigelse. De udviser ligeledes en mindre interesse for politik og er mere tilbøjelige til at mene, at det er statens opgave at tage vare på borgerne.

De sociale sikkerhedsnet synes at være svagere for unge

Personer med kort skolegang og unge med sporadiske ansættelsesforhold er ofte ikke berettiget til at modtage forsikringsbaseret indkomststøtte. Kun ca. 30 % af alle arbejdsløse unge modtager arbejdsløshedsydelse, mens over 40 % af alle jobsøgende over 30 år er dækket. De sociale sikkerhedsnet er således mindre effektive i bekæmpelsen af fattigdom blandt unge 40 % af de unge, der ville have indkomster under fattigdomsgrænsen, løftes ud af fattigdom via offentlige overførsler, sammenlignet med 50 % af voksne over 30 år. Omkring hver ottende unge lever i fattigdom, og ungdomsarbejdsløsheden er højere end arbejdsløsheden for ældre arbejdstagere.

Bekæmpelse af skolefrafald er afgørende

Andelen af unge, der forlader skolen uden en gymnasieuddannelse, er faldet i OECD-landene over det seneste årti. Ikke desto mindre har én ud af seks unge mellem 25 og 34 år stadig ikke nogen uddannelse på gymnasieniveau, og det gælder især unge mænd. For at sikre, at alle unge afslutter deres uddannelse på gymnasieniveau, er det nødvendigt med omfattende støtte: overvågning af skolefravær, der skal spotte advarselssignaler om skolefrafald; løsning af elevernes sociale eller sundhedsmæssige problemer; og tilbud om fritidsordninger, der skal engagere eleverne og styrke deres motivation.

Erhvervsuddannelse af høj kvalitet kan være med til at lette overgangen fra skole til arbejde

Erhvervsuddannelse er et værdifuldt alternativ til akademisk uddannelse. Den forbereder unge til arbejdsmarkedet med henblik på at imødekomme arbejdsgivernes krav om kvalifikationer. Den praktiske uddannelseskomponent i erhvervsuddannelserne bør være arbejdsbaseret, ideelt set i form af lærepladser, der matcher unge med arbejdsgivere på et tidligt stade. Sådanne programmer kan være særligt attraktive og fordelagtige for skoletrætte unge. Praktikantprogrammer kan forberede dem, der mangler de nødvendige skrive-, regne- eller sociale færdigheder, på at begå sig på arbejdspladsen.

Omhyggeligt målrettede programmer er nødvendige for at genintegrere unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse

Det offentlige bliver nødt til at række unge, der er uden beskæftigelse og ikke er under uddannelse, en hjælpende hånd med det formål at forhindre, at de bliver langtidsledige. Arbejdsformidlinger, sociale tjenester og ikke-statslige aktører kan spille en central rolle i at integrere marginaliserede unge. Når en ung er blevet registreret, kan en omfattende profilanalyse være med til at tilpasse støtten til formålet og kan spare omkostninger ved at sikre, at støttetilbud rammer de rigtige unge. Mange unge uden beskæftigelse og ikke under uddannelse har måske kun brug for lidt støtte til at finde beskæftigelse, hvorimod vellykkede programmer for unge med alvorlige eller flere forskellige forhindringer synes at være intensive og dyre. De mest lovende programmer kombinerer skolegang og praktisk uddannelse med rådgivning, psykologisk støtte og boliger. Nogle af dem har vist sig at være omkostningseffektive, idet de skaber grobund for højere indtægter og en reduktion af kriminel adfærd.

© OECD

Dette sammendrag er ikke en officiel OECD oversættelse.

Reproduktion af dette sammendrag er kun tilladt på betingelse af, at OECD copyright og titel på den originale publikation nævnes.

Sammendrag på flere sprog er oversatte uddrag af OECD publikationer, der oprindeligt blev publiceret på engelsk og fransk.

De er gratis tilgængelige på OECD Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For yderligere oplysninger kan man kontakte afdelingen OECD Rettigheder og Oversættelser, Direktoratet for Offentlige Anliggender og Kommunikation på rights@oecd.org eller pr. fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøg vores website www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2016), *Society at a Glance 2016: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264261488-en